

برنامه ارائه دروس

مشخصات مدرس:			
نام و نام خانوادگی:	زهرا طاهری خرامه	آخرین مدرک تحصیلی:	PhD
رتبه دانشگاهی:	دانشیار	گروه آموزشی:	تاریخ علوم پزشکی
رشته تحصیلی:	رشته تحصیلی:	آموزش بهداشت و ارتقا سلامت	
مشخصات درس:			
سال تحصیلی:	۱۴۰۳-۱۴۰۴	نیمسال ارائه:	دوم
عنوان درس:	روش تحقیق در تاریخ پزشکی	تعداد واحد:	۳
زمان شروع:	۱۴۰۳/۱۱/۱۱	زمان خاتمه:	۱۴۰۳/۰۴/۱
تعداد جلسه:	۱۶ جلسه تئوری - ۱۶ جلسه عملی	تاریخ امتحان پایان ترم:	
فراگیران:			
رشته تحصیلی:	تاریخ علوم پزشکی	مقطع: کارشناسی ارشد	کارشناسی ارشد
سال ورود:	۱۴۰۳	تعداد فراگیران:	۱
روش ارزشیابی:			
مراحل و اجزای نمره نهایی		حضور فعال در کلاس: ۲ نمره	
		امتحان پایان ترم: ۱۰ نمره	
		انجام تکالیف: ۲ نمره	
		ارائه پروپوزال: ۶ نمره	
هدف کلی درس:			
آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و عملی روش تحقیق در تاریخ پزشکی، نحوه تحلیل متون تاریخی، بررسی منابع و اسناد پزشکی، و کاربردهای تاریخ پزشکی در مطالعات			
فعالیت‌های فراگیر:			
تکلیف ۱	انتخاب عنوان مناسب		
تکلیف ۲	نگارش بیان مسئله		
تکلیف ۳	نگارش مرور متون		
تکلیف ۴	نگارش اهداف و فرضیات		
تکلیف ۵	روش تحقیق		

تکلیف ۶	تکلیف تشویقی
رئوس مباحث جلسات:	
۱	<p>مقدمه‌ای بر تاریخ پزشکی و روش تحقیق در آن</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف تاریخ پزشکی و اهمیت آن • رویکردهای مختلف به مطالعه تاریخ پزشکی • جایگاه تاریخ پزشکی در علوم پزشکی
۲	<p>فلسفه علم و تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • تأثیر دیدگاه‌های فلسفی بر مطالعه تاریخ پزشکی • پارادایم‌های اصلی در تاریخ‌نگاری پزشکی
۳	<p>انواع منابع در تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • منابع اولیه و ثانویه • متون کهن، نسخه‌های خطی، و اسناد پزشکی • داده‌های باستان‌شناسی و مردم‌شناسی پزشکی
۴	<p>نقد و تحلیل منابع تاریخی پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • روش‌های ارزیابی اعتبار منابع • بررسی تحریف‌ها در تاریخ پزشکی
۵	<p>روش‌های کیفی در پژوهش‌های تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • تحلیل محتوا و تحلیل گفتمان در متون پزشکی تاریخی • روش‌های مردم‌نگاری و مصاحبه در تاریخ شفاهی پزشکی
۶	<p>روش‌های تحلیل متون تاریخی پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • کاربرد آمار در تحلیل داده‌های تاریخی • استفاده از پایگاه‌های داده تاریخی و بیوانفورماتیک پزشکی
۷	<p>تحلیل متون تاریخی در پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • شیوه خوانش و تفسیر متون پزشکی قدیمی • بررسی نقش زبان‌شناسی تاریخی در مطالعه متون پزشکی
۸	<p>پروپوزال‌نویسی</p> <ul style="list-style-type: none"> • عنوان تحقیق: ویژگی‌های یک عنوان مناسب • بیان مسئله: تعریف دقیق، اهمیت و ضرورت پژوهش • مرور ادبیات و پیشینه پژوهش: استفاده از منابع معتبر و جدید

<ul style="list-style-type: none"> • سؤالات و فرضیات پژوهش • اهداف پژوهش 	
<p>پروپوزال نویسی (ادامه)</p> <ul style="list-style-type: none"> • طراحی مطالعه (توصیفی، تحلیلی، مداخله‌ای و کیفی) • جامعه و نمونه پژوهش: تعیین حجم نمونه و روش نمونه‌گیری • ابزارهای گردآوری داده‌ها (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده) • روش‌های تحلیل داده‌ها • ملاحظات اخلاقی و محدودیت‌های پژوهش • زمان‌بندی و برآورد هزینه‌ها • منابع و مستندات پژوهشی 	۹
<p>بررسی و نقد پروپوزال مطالعات تاریخی</p>	۱۰
<p>استفاده از نرم افزارهای مدیریت منابع (اندنوت، مندلی)</p> <ul style="list-style-type: none"> • جستجوی منابع • نحوه جستجوی منابع در پایگاه‌های داده و کتابخانه‌های دیجیتالی • نحوه وارد کردن منابع به نرم افزارهای مدیریت منابع • دسته‌بندی و سازماندهی منابع • نحوه دسته‌بندی و سازماندهی منابع در نرم افزارهای مدیریت منابع • نحوه استفاده از برچسب‌ها و کلمات کلیدی برای جستجوی منابع • شیوه استناددهی به منابع تاریخی 	۱۱
<p>مطالعه موردی در تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • نمونه‌هایی از تحقیقات انجام‌شده در تاریخ پزشکی ایران و جهان • تحلیل یک متن پزشکی تاریخی 	۱۲
<p>نقد و بررسی پژوهش‌های تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • چگونگی ارزیابی و نقد مطالعات تاریخ پزشکی • چالش‌های پژوهش در این حوزه 	۱۳
<p>ارائه و نگارش نتایج پژوهش تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • نحوه نگارش مقالات • استانداردهای بین‌المللی در نشر پژوهش‌های تاریخی 	۱۴
<p>اخلاق در پژوهش‌های تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • ملاحظات اخلاقی در استفاده از متون و اسناد تاریخی 	۱۵

<p>کار با منابع تاریخی پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با انواع منابع تاریخی پزشکی (نسخ خطی، کتیبه‌ها، مقالات، اسناد) • روش‌های جستجو در پایگاه‌های دیجیتال و کتابخانه‌های تخصصی • تحلیل و خلاصه‌نویسی یک منبع تاریخی پزشکی <p>بازدید از آرشیوها و کتابخانه‌های تخصصی</p> <ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با مراکز نگهداری اسناد و نسخه‌های خطی پزشکی • روش‌های درخواست و مطالعه منابع آرشیوی • جستجوی عملی در پایگاه‌های دیجیتال معتبر <p>نقد و بررسی یک متن پزشکی قدیمی</p> <ul style="list-style-type: none"> • روش‌های تحلیل محتوا و گفتمان در متون پزشکی تاریخی • بررسی ساختار زبانی و علمی متون کهن • تحلیل و ارائه گزارش از یک صفحه از متون پزشکی قدیمی <p>کار با نرم‌افزارهای تحقیقاتی در تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • معرفی و آموزش نرم‌افزارهای مدیریت منابع • ایجاد پایگاه داده شخصی از منابع تاریخی پزشکی • تمرین عملی در سازماندهی اطلاعات پژوهشی <p>مصاحبه و گردآوری تاریخ شفاهی پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • اصول و فنون مصاحبه • نحوه طراحی سؤالات و ضبط مصاحبه‌های تاریخ شفاهی • پیاده‌سازی و تحلیل داده‌های مصاحبه <p>تدوین یک پروپوزال علمی در تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • عنوان پژوهش • بیان مسأله و اهمیت موضوع • مرور پیشینه و مطالعات مرتبط • اهداف پژوهش (کلی و جزئی) • سؤالات یا فرضیات پژوهش • روش‌شناسی پژوهش • ملاحظات اخلاقی پژوهش • زمان‌بندی اجرای پژوهش (گانت چارت) • محدودیت‌ها و چالش‌های پژوهش • کاربردهای پژوهش در تاریخ پزشکی • منابع و مأخذ <p>تدوین یک مقاله علمی در تاریخ پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • اصول انتخاب موضوع و ساختار مقاله علمی • روش‌های استناددهی • نگارش و ارائه مقاله کوتاه در حوزه تاریخ پزشکی 	<p>جلسات عملی</p>
<p>نظر مدرس درباره محتوای آموزشی موجود:</p>	

نحوه ارائه محتوای تکمیلی:					
☐	صوت	☐	متن	☐	پاورپوینت
			سایر قالب‌ها	☐	فیلم آموزشی
منابع تکمیلی برای مطالعه:					
<p>کتاب "تاریخ پزشکی" نوشته مارک جکسون</p> <p>کتاب "روش تحقیق و پژوهش علمی در تاریخ" اثر جواد هروی</p> <p>مقاله "روش انجام پژوهش در تاریخ پزشکی"</p> <p>کتاب "روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت" تألیف دکتر عابد سعیدی</p> <p>مجلات مرتبط با "تاریخ پزشکی"</p>					